

JAARVERSLAG STICHTING STADSMUSEUM DOETINCHEM 2023

VAN HOP NAAR HIP

HISTORISCH
INSPIRATIE
PUNT

Inhoudsopgave

Voorwoord	p. 3
Meer dan een museum	p. 4
Verbouwing & opening	p. 5-7
Activiteiten Stadsmuseum	p. 8-19
Tentoonstellingen	p. 20-23
Erfgoed beheer	p. 24-25
Werkgroep Educatie	p. 26-27
VVV activiteiten	p. 28-33
Vrijwilligers	p. 34-35
Bezoekerscijfers	p. 36
Interne organisatie	p. 37
Financiën	p. 38
Nawoord	p. 39 -40
Colofon	p. 41

Voorwoord

Van HOP naar HIP

Het jaar 2023 was het jaar van DE verbouwing. We zijn van HOP naar HIP gegaan op de begane grond in ons prachtige gebouw. Het Oude Postkantoor (de oude functie van het gebouw) is verbouwd tot Historisch Inspiratie Punt Doetinchem. Een lang verwachte wens is hiermee in de vervulling gegaan. In samenwerking met AT (Achterhoek Toerisme) hebben we de VVV verbouwd tot een interactief inspiratiepunt dat de stad Doetinchem 'recht aan doet'. Meer fysieke ruimte, veel interactie, mooie beelden en ook de regio komt aan bod. Uniek aan dit Inspiratiepunt (er zijn er in totaal zes in de Achterhoek) is dat we het met een deel van het museum hebben gecombineerd. De historische maquette uit 1940 van de binnenstad, een topstuk van de collectie van het Stadsmuseum, staat centraal in het Inspiratiepunt. Hiermee leggen we gelijk de link met het Stadsmuseum en verbinden we verleden met het heden. De bezoeker ziet en hoort het bewogen verhaal over de bombardementen op de binnenstad en begrijpt hierdoor dus ook beter waarom de stad eruit ziet zoals die er nu uit ziet. Verdieping in de geschiedenis van de stad en de expositiezalen boven in het gebouw zijn toegankelijk tegen betaling (of museumjaarkaart). De begane grond is vrij toegankelijk. We hebben veel klusuren gemaakt waarin talloze vrijwilligers hun handen uit de mouwen hebben gestoken en alles wat je ziet en hoort is uit onze handen – in samenwerking met Achterhoek Toerisme- bedacht en tot stand gekomen. Een grote dankzegging op deze plek is gepast aan iedereen die zijn/ haar steentje heeft bijgedragen aan de totstandkoming. Het maakt ons trots dat we binnen begroting, tijd en afspraken met de gemeente zijn gebleven en echt iedereen de schouders eronder heeft gezet. De geslaagde en druk bezochte opening op 7 april was dan ook een grote waardering voor al dit werk! Het jaar stond verder in het teken van de overname van een grote kunstcollectie van het MAS waardoor onze collectie enorm is uitgebreid met bijzondere kunstwerken van achterhoekse schilders en kunstenaars. We kijken terug op wederom een bevlogen jaar, lees je mee?

Esther Ruesen, directeur

Meer dan een museum en een VVV

Het is eigenlijk met geen pen te beschrijven hóe het Stadsmuseum en de VVV verankerd zijn in de samenleving. Niet alleen door de bijna 75 vrijwilligers (én een onbezoldigd zes koppig bestuur) maar ook doordat de directeur de afgelopen jaren vanuit missie en visie ingezet heeft op deze verankering en zichtbaarheid. We werken met zoveel organisaties samen binnen de gemeente Doetinchem in allerlei sectoren buiten de cultuur om. We noemen er een paar; onderwijs (lager en voortgezet), De Steck (studenten van Saxion en de HAN), De Graafschap (sport & cultuur verbindt), toerisme & vrijetijdseconomie, de Binnenstad, historische verenigingen, sociaal domein (Laborijn en Buurtplein), Amphion cultuurbedrijf (projectmatig), het ECAL (aansluiting bij thema's vanuit het CEPA), de bibliotheek (exposities op locatie), verzorgings- en verpleeghuizen (museum op locatie), IG&D, Stichting Present om maar een bloemlezing te geven. En dan hebben we het nog niet eens over de rol binnen de regio en onze aanwezigheid in netwerken die op regionaal niveau belangrijk zijn. Deze samenwerkingen en daardoor verankeringen diep in de samenleving zijn onbetaalbaar en niet uit te drukken in 'bezoekersaantallen'. Wij doen heel veel aan "Waardecreatie". Veel van onze uren gaan hierin zitten. Ze zijn niet in harde euro's te verantwoorden of terug te verdienen. We zijn dienstbaar aan 'het grote geheel' waardoor het fijn en prettig wonen, werken en leven is in Doetinchem. Welkom in Doetinchem, welkom in het HIP.

Wegens de verbouwing op de benedenverdieping waren wij gesloten vanaf 1 januari tot 7 april 2023. Op 7 april hadden wij de feestelijke opening van het HIP waarbij wij meer dan 80 mensen mochten laten zien h oe mooi het is geworden. Hieronder een foto impressie van deze bijzondere dag!

Het moet eerst 'erger' worden voordat het mooi wordt...

kunstenaar Rianne te Kaat schildert de Oude IJssel op de vloer (links). Je kan erin zwemmen 😊

Opening VVV Inspiratiepunt Doetinchem van HOP naar HIP

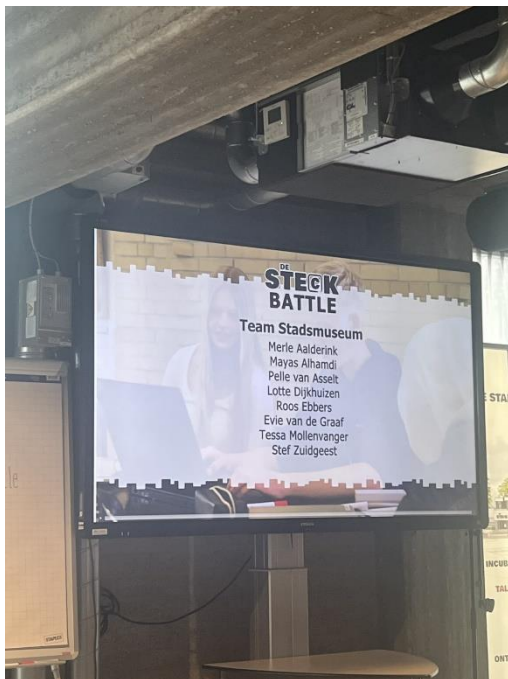
Woorden van wethouder Henk Bulten gemeente Doetinchem, Manuel Hezeman directeur van Achterhoek Toerisme en directeur Esther Ruesen

Activiteiten Stichting Stadsmuseum 2023

Ook in 2023 zijn er diverse activiteiten georganiseerd door, medewerking verleend aan, geïnitieerd door en samenwerkingen opgezocht door het Stadsmuseum. Hieronder noemen we de meeste.

Samen met studenten aan de slag voor het Stadsmuseum en de VVV

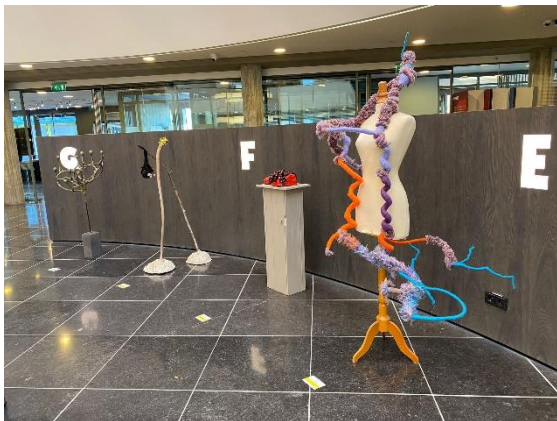
In de periode van februari – mei hebben wij in samenwerking met de HAN Arnhem en de Steck studenten een opdrachtformulering gegeven voor een enquête naar de mogelijkheid van een Rijksmuseum Achterhoek / dag attractie binnen de gemeente Doetinchem onder toeristen, inwoners van de gemeente en medewerkers, vrijwilligers van collega musea in de Achterhoek. Onder andere vakantiepark Landal heeft 250 gasten gevraagd om de enquête in te vullen voor de toeristen. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen in het verdere traject naar een dag attractie in Doetinchem (in samenwerking met de gemeente).

Tentoonstelling op locatie

Mini tentoonstelling “De Geboorte van Nederland – 1572”

In maart heeft een deel van de expositie “De geboorte van Nederland – 1572” op initiatief van het Stedsmuseum ook vier weken in de ontvangsthal van het gemeentehuis van de gemeente Doetinchem gestaan. Daarmee gratis toegankelijk voor een breed publiek. Aan deze tentoonstelling werkten ook diverse mensen uit Oekraïne mee die hier zijn en rondom de vier thema's persoonlijke kunstwerken hadden gemaakt. Hierdoor werd de tentoonstelling een persoonlijk verhaal van het nu met historische verhaal uit de Achterhoek van 1572.

De VR game kazemat in het Stadsmuseum

Vanaf mei was de vr-game gereed en te beleven in het Stadsmuseum. In 2018 werd in Doetinchem tijdens graafwerkzaamheden aan de Terborgseweg een middeleeuwse kazemat gevonden. Deze kazemat was onderdeel van de oude Hamburgerpoort. Deze unieke vondst werd na diverse mogelijkheden tot bezichtiging weer afgedekt, zodat hij goed bewaard blijft in de grond.

De gemeente Doetinchem vond het belangrijk dat dit deel van de geschiedenis in het hier en nu een plek zou krijgen. Liefst interactief. Samen met TijdLab uit Deventer is een vr game bedacht en ontwikkeld waarbij twee spelers terug gaan in de tijd van de kazemat tijdens de Tachtigjarige Oorlog. Je ontdekt hoe het was om vanuit de kazemat de vijand te zien naderen en daarop te anticiperen. Zet de vr-bril op en verdedig de stad! Je laadt de haakbus (een soort geweer) met buskruit en mikt via het schietgat in de muur. Ook mag je zelf een kanon laden en afvuren. Het museum is erg blij met deze interactieve toevoeging, zodat we aantrekkelijker worden voor de jonge bezoeker.

Bennie Jolink spreekt in zijn atelier de instructieteksten in

Opening museum & vr game

Infomarkt raad gemeente Doetinchem in het Brewinc

Op twee juni heeft het Stadsmuseum deelgenomen aan een informatieve markt t.b.v. de raadsleden van de gemeente Doetinchem om aandacht te vragen voor het project 'De tram weer terug in Doetinchem'; een beleving creëren in een van de expositieruimten en mogelijk financiering ter beschikking stellen.

Wat hieruit voortvloeide was een vervolgesprek met oa de fractie van PvdA. Wat uiteindelijk weer geresulteerd heeft in een motie in de raad die unaniem aangenomen is

(geïnitieerd door PvdA) met het voorstel alle nieuwe inwoners van de gemeente een warm welkom te bieden door bijeenkomsten te organiseren in het HIP. Zodat de geschiedenis van de stad verteld kan worden en men zich welkom voelt en in de VVV hoort, ziet, geïnspireerd raakt over de gemeente en wat er te doen is. Vanaf 2024 zullen deze bijeenkomsten georganiseerd gaan worden.

Informatiemarkt bij het Brewinc voor de raadsleden

Graafschap College

In de maand juni heeft Het Graafschap College een expositie georganiseerd rondom het thema Vrijheid (met o.a. fotomateriaal en beelden van de film Freyheyt). Deze heeft gediend als een soort teaser voor een steeds breder wordend project Vrijheid. Het museum heeft voor deze expositie in het Graafschap College een schilderij van Ans van As in bruikleen gegeven (zie foto) en de expositie aangevuld met objecten uit de collectie passend bij het thema.

CJP Cultuurkaart

Vanaf 2023 zijn wij als museum weer deelnemer geworden van deze kaart. Omdat de vraag ernaar groot is en ondanks de voor ons administratieve intensieve handelingen die hierbij komen kijken, hebben we ons weer aangesloten. Cultuurkaart richt zich op leerlingen van

het middelbaar onderwijs. Het Panora Lyceum heeft hiervan reeds gebruik gemaakt in november met 75 leerlingen met als doel het leren kijken naar kunst.

Daarnaast hebben 25 leerlingen van het Houtkampcollege het museum bezocht voor een rondleiding bij de maquette en door de expositie boven.

Graafschap Verbindt

Door de goede banden met De Graafschap onder andere door de expositie maar ook door de deelname aan de campagne Onverwachte Hoek hebben we met de Graafschap Verbindt een mooie dag verzorgd voor ouders.

15 jongeren van de opleiding Practicon samen met 15 ouders/bejaarden in een rolstoel hebben op maandag 9 oktober een rondleiding gekregen door het Historisch Inspiratiepunt. We hebben de 33 bezoekers verwelkomd in de Postkamer met koffie/thee en iets lekkers verzorgd door het museum.

Zij zijn daarna naar de maquette gegaan voor uitleg en start van de rondleiding aldaar. Voor diegene die naar boven wilde of de stijlkamer bezoeken, ging dat ook onder begeleiding. Iedereen heeft een topmiddag gehad en genoten. Hieronder een foto impressie.

Street art project

In samenwerking met Binnenstadbedrijf proberen we middels Street art historie tot leven te brengen in de stad. Dit doen we door 'verloren' / oude beroepen en markante personen uit de geschiedenis zichtbaar te maken in het huidige straatbeeld door middel van Street art. In navolging van boerin Anna (Mogendorff muur) is dit jaar het grote werk gerealiseerd van de straatlantaarn aansteker. Een ode aan het beroep waarbij vroeger letterlijk elke avond het licht werd gebracht in de stad. Ook is een begin gemaakt met het idee om middels een route door de binnenstad het verhaal van de bombardementen in stripvorm te gaan vertellen. Hierover in 2024 meer. Ook voor 2024 staan nog een aantal Street art werken op de

planning. Met dit ontwerp en deze muurschildering heeft de kunstenaar (Rosalie de Graaf afkomstig uit de Achterhoek. Roosart genaamd) de eerste plaats gewonnen in de maand april voor beste Street art tekening wereldwijd.

Winterwonderland in de oude binnenstad !

December is traditie getrouw de maand van lichtjes. Kijkende naar hoeveel mensen bij de Intratuin de winterwonderland belevenis komen beleven. In het kielzog van deze gedachte heeft het museum het idee opgevat om de oude binnenstad (maquette 1945) om te toveren tot WinterWonderstad. Zelfs een modeltrein van het oude treintje dat door Doetinchem gereden heeft was terug. In een deel van de maquette reed het modeltreintje langs de binnenstad op. Naast 21 kerstbomen, talloze verlichting was ook de Catharinakerk verlicht. Het was een prachtige kerstsfeer in het HIP met een wensboom. Daarin konden mensen een wens hangen met wie zij (en waarom!) graag bij de maquette zouden willen lunchen. Een aantal wensen zijn beloond om te lunchen samen naast de maquette waarbij de lunch verzorgd werd door het Borghuis. Dit heeft vele extra bezoekers opgeleverd in de laatste drie weken van december 2023.

Wethouder Henk Bulten en Esther Ruesen, directeur Stadsmuseum Doetinchem. Foto: Roel Kleinpenning
foto Roel Kleinpenning

Maquette binnenstad in kerstsfeer: 'Staatje snel schakelen'

8 december 2023, 08:36

Voorlezen

Cultuur

Doetinchem – Het idee om de maquette van de binnenstad in kerstsfeer te hullen kwam spontaan op en werd in drie weken gerealiseerd. Esther Ruesen,

Stichting Present

Stichting Present verzorgt de inburgering voor statushouders in de gemeente Doetinchem. De samenwerking tussen Present en het Stadsmuseum heeft in 2023 geresulteerd in vier x per jaar een rondleiding door het stadsmuseum. In totaal hebben hier circa 80 personen aan deelgenomen. De rondleiding wordt verzorgd door twee vrijwilligers en mogelijk samen met een tolk. De statushouders wordt het verhaal over de bombardementen verteld, de wederopbouw en de rol die Doetinchem van oudsher in de regio heeft gespeeld en nog speelt. Aangevuld met bezichtiging aan de tentoonstelling van dat moment en wat er allemaal te doen is in Doetinchem vanuit VVV Inspiratiepunt.

Mooie bijeenkomsten met ontmoetingen tussen de statushouders en onze vrijwilligers waar ook weer gesprekken uit voort komen over hun eigen verhaal van herkomst.

Het Gilde

De samenwerking met het Gilde is voortgezet in 2023 voor wat betreft het startpunt van de Stadswandelingen van Doetinchem. In totaal hebben 2450 personen hieraan deelgenomen en dus kennis gemaakt met het Stadsmuseum.

Tentoonstelling “Storm in zicht” van de Doetinchemse kunstenaar Frans Storm (16 mei 2023 – december 2023)

Frans Storm expositie

Frans Storm (1905-1998)

Frans Storm werd op 4 maart 1905 geboren in een groot gezin in Amsterdam. Na de lagere school moest hij meteen aan het werk en werd huisschilder. Frans tekende graag en volgde een teken- en schildercursus in Wognum bij Hoorn. In 1922 verhuisde hij naar Gendringen en in 1929 naar Zelhem, waar hij werkte als huisschilder bij Jan Abbink. In zijn vrije tijd tekende hij en maakte zijn eerste schilderijen. Hij stelde zelf zijn verf samen en prepareerde karton of suikerzakken om op te schilderen, bij gebrek aan linnen.

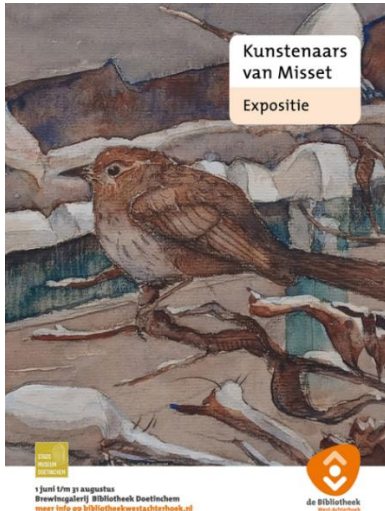
In Zelhem leerde hij kunstschilder Herman Knaake kennen en ontmoette er zijn vrouw Mary met wie hij in 1933 huwde. In 1938 viel hem de eer te beurt dat koningin Wilhelmina twee schilderijen van hem kocht. Frans was van 1941 tot 1945 lid van de "Doetinchemse Kunstkring" die in 1941 werd opgericht. Na de oorlog verhuisde het gezin naar Doetinchem waar zijn vrouw een pension aan de Ds.van Dijkweg begon. De inkomsten die dat met zich meebracht stelde Frans in staat zich volledig aan de kunst te wijden. Hij zocht zijn onderwerpen in de omgeving waar hij woonde en werd in zijn stijl zichtbaar beïnvloed door Cobra. Zijn kleurenpalet is goed afgestemd op hetgeen hij schildert. Hij maakte reizen naar Frankrijk, de Scandinavische landen en Oost-Europa. Zijn werk werd regelmatig tentoongesteld in Nederland, maar ook daar buiten, zoals in Parijs. Frans Storm overleed op 12 november 1998 in Doetinchem.

Veel van de werken die te zien zijn op de tentoonstelling zijn geschonken door de Musea Zutphen aan het Stadsmuseum in Doetinchem. Dankzij deze royale schenking heeft het Stadsmuseum nu een grote collectie schilderijen, tekeningen en grafisch werk van Frans Storm. Voor u als bezoeker een mooie ontmoeting met het gevarieerde oeuvre van de getalenteerde schilder Frans Storm, die door velen als een Doetinchemse kunstenaar wordt beschouwd.

Bibliotheek West Achterhoek

Expositie in de galerij van de bieb "Kunstenaars van Misset".

Het Stadsmuseum wil graag buiten haar eigen muren zichtbaar zijn in de binnenstad en de samenleving om cultuurhistorie – en kunst onder de aandacht te brengen. De samenwerking met de 't Brewinc is een mooi voorbeeld hiervan. Dit jaar voor het tweede jaar op rij.

Publiekactiviteiten juni 2023 Wehl

Gecombineerd met de Nationale archeologiedagen (16, 17 en 18 juni) en fieldschool Saxion (8 mei t/m 23 juni) zijn er publieksactiviteiten in samenwerking met de regio archeologen Achterhoek georganiseerd in samenwerking ook met de gemeente. Dit resulteerde in goed bezochte Open dagen en archeologie-activiteiten rondom opgraving Heideslag, Wehl.

15 & 16 juni: open dagen voor basisscholen, o.l.v. Saxion.

17 & 18 juni: open dagen voor iedereen, o.l.v. gemeente, ODA, opgravend bedrijf en Alex Koster.

Open monumentendag op 9 en 10 september 2023

Kasteel Slangenburg & in het Stadsmuseum

Het Stadsmuseum heeft bemiddeld, inclusief organisatie op zich genomen, om kasteel Slangenburg open te stellen voor geïnteresseerden tijdens OMD op 10 september tussen 11.00 – 16.00 uur. In totaal hebben 145 deelnemers het kasteel bezocht. We hadden tijdsloten met een maximaal aantal deelnemers en die dag was uitverkocht. Op de zaterdag was er in de stijlkamer een mini voorstelling over het leven van Dominee Ds. van Dijk. De hele dag/ weekend door zijn er meer dan 200 bezoekers geweest.

Tijdens OMD in de stijlkamer met een mini voorstelling over Dominee Ds van Dijk.
Ridders van Gelre brengen ook een bezoek aan het museum

Het erfgoed beheer van het Stadsmuseum 2023

Collectie met een missie

Het Stadsmuseum is erop gericht om de materiële en immateriële getuigenissen van het verleden van Doetinchem te verzamelen, beheren & behouden en presenteren, zowel binnen de museummuren als daarbuiten.

Het museum verzamelt, beheert, behoudt en presenteert al decennia de collectie van Doetinchem, voor nu en voor toekomstige generaties. Vrijwilligers en staf dragen kennis over door middel van o.a. ontwikkeling van educatieve programma's, tentoonstellingen en museale presentaties. Daarnaast sluiten wij in de regio aan bij lokale (interactieve) initiatieven waar mogelijk. Het Stadsmuseum heeft een grote rol van betekenis in kennisoverdracht over historie van de Achterhoek en Achterhoekse kunst (en cultuur).

Collectiebeheer & behoud uitgevoerd door collectie werkgroep:

De collectie werkgroep bestaat in 2023 uit:

Vrijwilliger voor klimaatmetingen en registratie Adlib, vaste collectie, export naar CollectieGelderland.nl. Een vrijwilliger voor collectieregistratie & redactie teksten, vaste collectie en gids museum. Vrijwilliger voor collectieregistratie & redactie teksten, vaste collectie en gids museum). Vrijwilliger voor collectieregistratie / controle administratie bruiklenen en schenkingen, vaste collectie, in kaart brengen BKR collectie. Vrijwilliger voor vaste collectie, gids museum. Vrijwilligster verzorgt ondersteunde taken rondom bruiklenen, schenkingen en andere zaken die collectie & beheer aangaan.

De werkgroep collectie komt minimaal 1 x per 2 maanden bijeen om de stand van zaken en updates van activiteiten te bespreken. Vaste vrijwilliger zit de vergaderingen voor en de verslagen van de bijeenkomsten worden gedeeld.

Digitalisering van collecties

Nog duidelijker dan voorheen werd het feit dat de toegankelijkheid van collecties niet alleen afhangt van de fysieke toegankelijkheid. Digitale ontsluiting was al jaren een speerpunt in het beleid van het Stadsmuseum. Hiermee is de werkgroep collectie gestaag doorgegaan in de vorm van verbetering van de teksten bij objecten in het registratiesysteem, het opnieuw fotograferen van delen van de collectie en een verbetering in aansluiten bij collectiegelderland.nl, van Erfgoed Gelderland. De hele upload van objectgegevens is vernieuwd op deze site. Zowel fotografie als objectinformatie is aangevuld/verbeterd.

Beheren en behouden collecties

In het museum zijn diverse vormen van klimaatapparatuur aanwezig. Temperatuur, licht en vocht worden steeds gemeten op verschillende plekken en in grafieken weergegeven. Het meten wordt gedaan door het museum zelf.

In de tentoonstellingsruimte zijn lampen geplaatst met een sensor waardoor kunstwerken niet langer dan nodig belicht worden. Ook zijn er camera's geplaatst waardoor de veiligheid van de collectie beter gewaarborgd kan worden. Mede hierdoor stemden bruikleengevers in met langdurige en verlengde bruiklenen. In het depot zijn de gebruikelijke detectie checks gedaan met lokvallen en spuit acties tegen mogelijk kruipende insecten. Er blijkt geen sprake van verontrustende bewoners in het depot. Door het digitaliseren van de objecten hoeven ze minder gehanteerd en is hierdoor ook een middel van beheer en behoud.

Bruiklenen en schenkingen

We hebben in 2023 de kunstcollectie van het MAS (Museum voor Achterhoekse Schilderkunst) over mogen nemen. Het MAS hield op te bestaan en zocht een goede organisatie om de kunstcollectie te borgen voor de Achterhoek. Zij hebben ons benaderd en gevraagd of wij interesse hebben. In goed overleg met de gemeente hebben we de collectie doorlopen en hebben we een selectie gemaakt van ruim 150 werken waar we als museum (en stad) enorm blij mee zijn. Hiervoor hebben we extra opslagruimte, in overleg en afstemming met de gemeente, gezocht en gevonden.

Werkgroep Educatie Stadsmuseum

De werkgroep educatie bestond in 2023 uiteindelijk uit vijf mensen. Twee mensen hebben afscheid genomen, er is een iemand bijgekomen. Vijf mensen voor deze werkgroep is voldoende bezetting. In 2023 is de werkgroep educatie zes keer bij elkaar geweest voor overleg. Hiervan zijn agenda's en verslagen gedocumenteerd.

Met de bibliotheek hebben we ook weer op een informatie en inspiratie markt gestaan bij het Brwenic met een stand en leskisten van ons. Twee leden van de werkgroep hebben een training gevolgd van het cultuur college: van Rondleiden naar Begeleiden en afgesloten met een certificaat.

Ook hebben we leerlingen op bezoek gehad van diverse basisscholen uit Doetinchem. Hierbij werden de lesprogramma's gebruikt: Historie (groep 2 en 3) Klaartje en Kees uit 1920 (groep 3 en 4) Kunstschatten (groep 5 en 6) en WOII (groep 7 en 8).

Museum op locatie

Parallel aan de activiteiten van de werkgroep hebben twee medewerkers, waarvan 1 persoon uit de werkgroep educatie, drie keer “Museum op locatie” gehouden bij het Zorghotel de Gouden Leeuw in Laag Keppel. Dit niet sec een educatieve activiteit van de werkgroep educatie want het heeft geen educatief doel. Wel worden o.a. de leskisten gebruikt bij de presentatie. We doen dit omdat deze doelgroep vaak vele herinneringen heeft aan het oude Doetinchem. Ze niet meer in staat zijn om naar het museum te komen. Vandaar gaan wij naar ze toe: Museum op locatie!

Markt bij Brewinc

Museum op locatie

VVV Inspiratiepunt Doetinchem

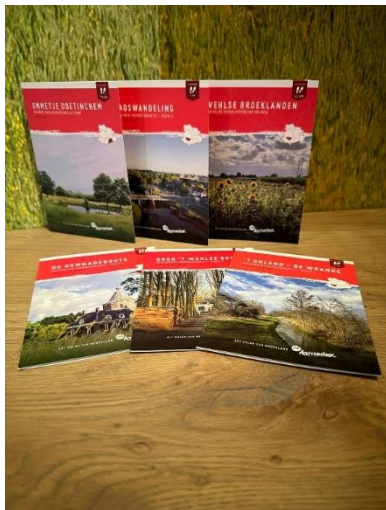

Activiteiten VVV Doetinchem 2023

Vanaf 1 januari t/m 17 april 2023 is het VVV gesloten geweest vanwege de verbouw naar het Historisch inspiratie Punt. Hiermee is in de Achterhoek het zesde en laatste Inspiratiepunt gerealiseerd & de enige die gecombineerd wordt met (deel van) een museum. Het VVV is geopend van dinsdag t/m zaterdag van 10.00 – 17.00 uur. Vanaf mei 2023 is de VVV ook op zondag geopend van 11.00 – 15.00 uur samen met het Stadsmuseum.

Product ontwikkeling

Om een breder aanbod van Doetinchemse artikelen/souvenirs te hebben, zijn er specifieke producten ontwikkeld zoals een koffie beker, koektrommel, dienblad, ansichtkaarten allen met een specifieke afbeeldingen van Doetinchem. Twee nieuwe wandelroutes zijn ontwikkeld in samenwerking met AT: De Zumpe en tussen Doetinchem en Wehl. Informatie borden voor de wandelaar zijn ontwikkeld incl. vermelding van een aantal routes in de gemeente Doetinchem. Een nieuwe Stadsplattegrond is ontworpen en gelanceerd waar ook de dorpen Wehl en Gaanderen op staan.

Rondleidingen Stadion De Vijverberg

Vanaf april t/m oktober zijn er weer wekelijks rondleidingen geweest bij en door stadion de Vijverberg. Verzorgd door Boudewijn, vrijwilliger vanuit De Graafschap. In totaal hebben dit jaar 140 bezoekers en 250 kinderen van de rondleiding genoten. De intentie is om de rondleiding voort te zetten in 2024.

Graafschap museum op de Vijverberg

De directeur van het Stadsmuseum is gevraagd om mee te denken over het idee om op de Vijverberg (in een bestaande ruimte) een Graafschap museum te beginnen. Meegedacht over concept, welke thema's, inrichting en pr & communicatie. De planning is om het museum in voorjaar 2024 te openen. We gaan een verdere samenwerking samen aan om zo nog meer De Graafschap ook vanuit de VVV te promoten.

Kasteel Slangenburg

Wegens het faillissement van de stichting kasteel Slangenburg hebben we geen rondleidingen verzorgd, dit jaar. Met de eigenaar van Monumentenbezit heeft de VVV contact gezocht om in gesprek te blijven en dit heeft geresulteerd in een samenwerking tijdens Openmonumentendag. Op initiatief van de VVV en in samenwerking met de oud gidsen van het kasteel zijn er rondleidingen georganiseerd in het kasteel op 10 september tijdens OMD. In totaal 10 rondleidingen hebben op die dag plaats gevonden waar 120 bezoekers hebben kennis gemaakt met het kasteel. De VVV heeft de rondleidingen ook gecoördineerd en twee vrijwilligers waren op 10 september gastheer/vrouw bij het kasteel.

bezoek uit Gorinchem van VVV en citymarketing om te horen over onze formule VVV & museum tezamen met Achterhoek Toerisme voorlichting gegeven. Studenten (rechts)

wandeling

Wim Routhman REEDT NI EN STADSMEUSEM DOETINCHEM

Uit het puin verrees een nieuwe stad

De Grote of Catharinakerk, gezien vanuit de Grutstraat.

Bij de VVV staat een beeldengroep die zo te zien ook het begin van de stadswandeling zoekt.

Bij het Vrijheidsmonument, net buiten het oude centrum, worden op 4 mei de gewallenen herdacht.

Nederland kent vele duizenden kilometers wandelpad, alle stagen en stragen niet meegerekend. Het Nederlands Dagblad zoekt in de vrije natuur, in steden en dorpen, naar een frisse ruis en nieuwe ervaringen. Vandaag: een stadswandeling door Doetinchem.

De binnenstad van Doetinchem heeft min of meer de vorm van een ei. - beeld stadsmuseum Doetinchem

De Windmolen uit 1651 stond op de stadsmuur.

Waar lopen we vandaag?

In Doetinchem, in het EF een precies te zijn, want die vorm had de oude, omringde binnenstad. Die is vorm is nog herkenbaar, al staan er slechts niet-stukjes stadsmuur overblijven. Maar als je vanuit het centrum de Grutstraat in hoek en tansen het Wamrooyhuis en het Tickenhuis door richting de buitenwijken kijkt, dan voel je aan alles hier stond vroeger een poort. Hier hield de stad op. Waagde je in het buiten, dan was je aan de struikrovers of de vijandige bollebaarders overgeleverd. Dat was ook zo.

Doetinchem had ooit vier poorten. En de vijanden stonden er regelmatig voor: tijdens de eerste helft van de Tachtigjarige Oorlog is de stad twaalf keer belegerd en heeft gemeent, al wisselend door de Staten en de Spanjaarden. Vanaf 1607 was Doetinchem 'binnestad' en werd het ruitig.

Wat is er te zien?

De oude binnenstad heeft zwaar geleden onder drie bombardementen in maart 1945 - door onze bondgenoten, de geallieerden. Zij probeerden militaire doelen te raken of ze dachten dat ze al boven hoelburg waren, twintig kilometer verderop in Duitsland - het is nooit helemaal opgebeeld. Het historische centrum werd onherkenbaar getroffen. Maar op de puinhopen is een nieuwe binnestad opgebouwd waar het - zeker als de zon schijnt - vrijlijk ruikt is. De route voert onder meer over een 'laanweg' die langs de Oude IJssel is gelagd.

Het Simonsplein is het middelpunt van de oude stad, genoemd naar Dirk Simons, die hier bijna een eeuw van de negentiende eeuw burgemeester was. Op dit plein komen drie straten samen die elk een eigen karakter hebben. De Hamburgerstraat, richting het zuiden, is de straat waar je de grote winkeliers vindt. In de Bollestraat, daarnaast evenwijdig, zit een aantal leuke en karakteristieke winkeltjes, met aan het eind twee ijskaken. De Grutstraat, aan de andere kant van de Grote Kerk, is de straat van restaurants en terrassen, in allerlei talen en smaken. Hier en doe staan oude panden overblijven, zoals de Gasthuiskapel, tot 2008 in gebruik als toeristische kerk. Ervold aan de Bollestraat ligt het Jach Monument. In een verbod van het wespelk zijn dertien plantengroten aangebracht. Nog even zijn lieg: zij symboliseren de 125 Doetinchemse Joden (van de 180) die in de Tweede Wereldoorlog werden omgebracht. In de andere vier staat een kastanjeboom, als symbool voor de overlevers.

Nog een aardig cafeetje?

Het centrum zit er vol met vijf bevestigde de dag met ontbijt op een terras aan het Simonsplein. We paarsezen bij NVAL, een van de bijzondere winkeltjes in de Bollestraat. De Maakkaanse Meira verkoopt er samen met haar buurvrouw handgemaakte spullen uit haar land van herkomst. Je kunt er ook workshops met droogbloemen of macramé volgen én ze serveren er thee of koffie met iets erbij.

Is er 'iets christelijks' te zien?

Catharina van Alexandrie is beschermheilige van Doetinchem. Maar haar is de Grote Kerk genoemd. Verder staat er aan de rand van het centrum een op een gewel: 'Prodijs het evangelie'. Het is de kapel van de 'Nederlands Hervormde Zondingsgemeente' van Jan van Dijk, die in 1802 als afgeschoten dominee naar Doetinchem kwam. In 1874 werd hij weer hervormd, maar hij bleef met zijn gemeente apart kerkten. Hij was een eigenzinnige man en stichtte in 1805 - na een rondgang langs gelid-schutters - de eerste protestants-christelijke school in de Achterhoek. Daar kwam een tweewoed bij, een predikantenschool en een internaat, waar jongens uit arme gezinnen de kans kregen om door te keren. Zij werden 'dijlianen' genoemd.

Is de wandeling goed aangegeven?

Op een kaartje van voorblad dat je voor 2,50 euro kunt kopen bij de VVV in het oude postkantoor, daar begint de route. Informatie over de beroemde wandelingen onderweg moet je zelf opzoeken.

Wat zijn we wijzer geworden?

Doetinchem is in het verleden - voordat er een uniforme spelling bestond - op allerlei manieren geschreven: Dutinghem, Deedcom, Deudichem, Dierckom, Dorechem. Maar ook de genealogische wortels van cabaretier Joop van Duudekom en wijlen zangeres Christina Deudikom moeten hier worden gezocht.

Achterhoek Toerisme brengt jaarlijks een 'Gelugsgids' uit van de regio en als VVV Doetinchem staan wij hierin vermeld. Daarnaast hebben wij, samen met LKKRDoetinchem 2 pagina's redactionele content verzorgt. Daarnaast verzorgt Achterhoek Toerisme een 'Achterhoek' krant, waarin VVV Doetinchem een aantal artikelen verzorgt over activiteiten die plaatsvinden in Doetinchem of fiets/wandelroutes rondom Doetinchem. De krant wordt, gedurende het toeristenseizoen, vier keer uitgegeven en verspreid door de Achterhoek onder alle VVV's, hotels en partners van AT. VVV verzorgt twee keer per jaar (voor- en najaar) de content voor de 'Vrijetijdkrant' Doetinchem met een oplage van 18.000 exemplaren huis-aan-huis verspreid in de regio Doetinchem en ze worden verspreid op toeristische locaties zoals Landal in Braamt. Om alle activiteiten van VVV Doetinchem onder de aandacht te brengen bij de bewoners versturen we persberichten naar de lokale pers, zoals het Doetinchems Vizier en op social media In de Buurt. Maar natuurlijk plaatst de VVV ook via haar eigen social media via Facebook (bijna 1.000 volgers) .

Instagram (1002 volgers) berichten voor zowel toeristen als bewoners van de gemeente Doetinchem. Naast bovenstaande heeft de VVV een website met uitgebreide informatie over overnachten, zien doen en beleven, fietsen & wandelen en de agenda met alle activiteiten die in de gemeente Doetinchem plaatsvinden.

Samen werken we met Binnenstadbedrijf Doetinchem en andere organisaties om de bezoeker langer te laten verblijven/recreëren in de gemeente Doetinchem. Achterhoek Toerisme is een onmisbare partner voor marketing en communicatie breed waar we geregeld overleg mee hebben om meer in beeld te krijgen bij de toerist/bezoeker. Sinds juni is Deirdre Schokking regiocoördinator voor de gemeente Doetinchem vanuit AT.

welkom in het HIP

de nieuwe inspiratiewand bij Landal in Braamt

vlr: Henny Bergsma, VVV, Deirdre Schokking regiocoördinator AT voor gemeente Doetinchem, Marcel Bourgondiën beleidsadviseur vrijetijdseconomie gemeente Doetinchem, Esther Ruesen directeur museum. Rechts de verhalentap met verhalen uit Doetinchem.

Onze vrijwilligers

Onze vrijwilligers

Er zijn vele vrijwilligers actief voor de VVV & het museum en worden er gedurende het jaar vrijwilligers gevraagd voor diverse functies via de Vrijwilligersbank in de gemeente.

Het vrijwilligersteam van de VVV is uitgebreid met vrijwilligers van het museum, maar ook zien er nieuwe vrijwilligers toegevoegd aan het bestaande team. De nieuwe vrijwilligers ontvangen het nieuwe handboek met alle basisvaardigheden vermeld, zodat allen weten wat er van ze verwacht wordt en een zelfde 'taal' spreken. Het museum telt in 2023 64 vrijwilligers. Samen maakt dat een club van ruim 85 vrijwilligers (inclusief het bestuur).

Dick de Waard is vrijwilligerscoördinator binnen het museum en de VVV; hij is eerste aanspreekpunt. De vrijwilligers worden geïnformeerd door de nieuwsbrief en vier x per jaar een gezamenlijke vergadering om ze te informeren over de gang van zaken. Daarnaast worden alle vrijwilligers uitgenodigd bij openingen van exposities en zijn er diverse borrels zoals een nieuwjaarsborrel en zomer borrel. In december is er tijdens de dag van de vrijwilliger een speciale bijeenkomst georganiseerd en is burgemeester Mark Boumans uitgenodigd om namens het college zijn waardering uit te spreken.

Onze vrijwilligers zijn erg loyaal naar elkaar en ook trouw richting de VVV en het Museum. Er is weinig verloop en de nieuwe vrijwilligers zijn erg enthousiast. Sinds 2023 is er een lief en leed commissie ingesteld om bij verjaardagen, ziekte en andere gelegenheden de vrijwilligers een mail te sturen en dit gebaar wordt erg op prijs gesteld.

Wát een club!

Met zo'n grote groep vrijwilligers vervullen wij in Doetinchem een belangrijke maatschappelijke functie. We zijn een plek waar men niet alleen vrijwilligerswerk komt doen maar ook eigen netwerk uitbreidt, onderhoudt en het gevoel gegeven wordt actief in de maatschappelijk (en voor de samenleving) van betekenis te zijn. De vrijwilligers onderling spreken ook buiten het werk af en weten elkaar te vinden in moeilijke tijden, dat hebben we tijdens de coronapandemie gezien. Ze koken voor elkaar als dat nodig is en gaan bij elkaar privé op de koffie voor een luisterend oor en gezelligheid. De begeleiding op de werkvloer van deze vrijwilligers en het 'er zijn' voor ze is een belangrijk onderdeel van het werk voor de directeur en de andere medewerkers.

Trainingen

Diverse trainingen aanbieden zoals dit jaar: cursus Duits en de training 'Je rondleiding finetunen' in samenwerking met het Cultuur College& gastvrijheidstrainingen aangeboden via AT. Via Erfgoed Gelderland hebben een aantal leden van de collectie werkgroep deelgenomen aan collectiebeheer en digitaliseringsslag van je collectie workshops.

De bezoekersaantallen Stichting Stadsmuseum 2023

De bezoekersaantallen in 2023 zijn als volgt opgebouwd.

VVV Doetinchem totaal aantal bezoekers: **4155**

Stadsmuseum Doetinchem totaal aantal bezoekers: **2745**

Het totale bezoekersaantal aan het Rijksmonument komt hiermee op: **6900**

Gesloten in verband met verbouwing tot 7 april (opening VVV) en vanaf 19 april museum ook geopend.

Het aantal bezoekers aan het museum met de Museumjaarkaart bedraagt 1600.

Toelichting

Het totale aantal bezoekers is ten opzichte van 2022 vergelijkbaar. We zien bij de VVV een stijging van bijna 1000 bezoekers in 2023 t.o.v. 2022. Dat is grotendeels te danken aan de verbouwing. Het Stadsmuseum heeft ruim 300 meer bezoekers ten opzichte van het jaar ervoor ondanks de drie maanden sluiting! Museumjaarkaart gebruikers zijn nagenoeg gelijk gebleven.

Interne Organisatie

Samenstelling bestuur

Voorzitter: Marlies Bolten
Secretaris: Anne- Corine Schaaps
Penningmeester: Boris de Kruijk
Leden: Henk-Jan Wegman, Karin Geurts en Bart Teunissen.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur kwam in het jaar 2023 10 keer bijeen. Ik hecht er waarde aan om te zeggen dat het voltallige bestuur onbezoldigd is. Het zijn leden die veelal nog volop aan het werk zijn en het Stadsmuseum, de VVV én Doetinchem (de achterhoek) een warm hart toe dragen en daar een bijdrage aan willen leveren. Ontzettend blij en trots op deze club mensen waar het heel fijn werken mee is. Vanuit vertrouwen als basis in de samenwerking.

Anne-Corine mist helaas op de foto

Personeel

Directeur: mevrouw E. Ruesen in vaste dienst 18 uur per week.
Boekhouding: mevrouw A. Derksen-Krebbers in vaste dienst voor vier uur per week.
Algehele dagelijkse coördinatie VVV & ondersteuning museum : mevrouw H. Bergsma, op zzp basis vier uur per week. In 2022 hebben we, tijdelijk, een aantal extra uren gehad in verband met de aanstaande verbouwing (en).

Financiën

Het museum en de VVV verkrijgen inkomsten uit verschillende bronnen.

Naast een structurele subsidie van de gemeente Doetinchem genereren we eigen inkomsten door entreegelden, Museumkaartvergoedingen, en opbrengsten vanuit rondleidingen en educatieve lessen. Naast deze inkomsten leveren een aantal donateurs van het museum een (kleine) financiële bijdrage

De exploitatie biedt onvoldoende financiële ruimte om tentoonstellingen en projecten te bedenken en uit te voeren. Voor elk project en expositie worden middels fondsenwerving middelen gevraagd bij diverse fondsen binnen de regio (en ook landelijk). Dit vergt veel werk en tijd maar is nodig om wisselexposities te kunnen blijven realiseren en projecten te kunnen doen.

De jaarrekening van 2023 kunt u vinden op de website www.stadsmuseumdoetinchem.nl

Nawoord

We kijken terug op een jaar waarin we tussen de dozen aan het schilderen waren. Alle muren op de benedenverdieping hebben prachtige kleuren gekregen, geverfd door onze eigen vrijwilligers onder coördinatie van Dick. We hebben echt samen de handen uit onze mouwen gestoken. Henny en ik hebben samen met Achterhoek Toerisme onder leiding van Patrick Polie het ontwerp, alle input, aanleveren van teksten, foto's aangeleverd. Samen met de ontwerpers van het Inspiratiepunt. Ardi heeft de financiën voor haar rekening genomen. Doordat deze verbouwing een cofinanciering kende vanuit Leader Achterhoek is de financiële verantwoording groot. Tot achter de komma (en daarachter), is alles binnen begroting en budget gebleven. Dat is echt een groot compliment aan iedereen die daaraan heeft meegewerkt! We mogen trots zijn op het resultaat, dat blijkt ook uit de reacties van de bezoekers. Doetinchem is hét centrum van de Achterhoek. We mogen dat nóg veel meer laten zien! Zeker met de groeiambitie die de gemeente Doetinchem heeft om in 2036 naar 70.000 inwoners te groeien. Cultuur bevordert de leefbaarheid, maakt verbindingen, zorgt voor verwondering, inspiratie en heeft een grote sociale bijdrage aan de cohesie in een samenleving. Participatie bij projecten, tentoonstellingen, vrijwilligerswerk en zo kan ik nog wel even doorgaan als het gaat om de waarde- creatie van kunst en cultuur. Gelukkig heeft de gemeenteraad in december ingestemd met de nieuwe cultuurvisie waarin Doetinchem de komende jaren gaat investeren in deze sector. Dat is echt goed nieuws. Ook zijn wij heel blij dat de raad unaniem, eind van het jaar, een motie heeft aangenomen om vanaf 2024 "welkom in Doetinchem" bijeenkomsten te mogen organiseren hier in het HIP voor de nieuwe inwoners van onze gemeente. Daar leren ze niet alleen over de geschiedenis maar kunnen ze ook het heden beter een plek geven en hopen we natuurlijk dat ze hierdoor ook mee kunnen gaan denken over de toekomst van de gemeente daar waar mogelijk. En natuurlijk worden ze geïnspireerd wat er allemaal te doen is in eigen gemeente en de regio Achterhoek. Deze bijeenkomsten worden samen met partners ingevuld. Mooie samenwerking!

Vele scholen, groepen en andere verbindingen zijn ook dit jaar weer gemaakt. Ik mag zitting nemen in overleggen die gaan over de toekomst van de binnenstad, samenwerkingen met andere sectoren en buiten het culturele netwerk verbindingen leggen die ervoor zorgen dat het fijn leven, wonen en werken hier is. Ik ben super trots op het kleine basisteam medewerkers, de grote kring vrijwilligers die zich inzetten voor onze Stichting en natuurlijk mijn top bestuur dat onbezoldigd mij steeds opnieuw vertrouwen en vrijheid gaf.

Het was niet alleen rozengeur en zonneschijn. Aan het einde van het jaar werd het ook financieel spannend omdat de voorgeschoten Leader gelden lang op zich lieten wachten waardoor we spannende tijden hadden de laatste twee maanden. Cultuur blijft improviseren met weinig middelen proberen zoveel mogelijk te bewerkstelligen, steeds opnieuw bewijzen dat wat wij doen echt bijzonder en van waarde is voor velen. Onze samenwerking met de ambtenaar van cultuur is het afgelopen jaar echt super fijn geweest. Annelies heeft steeds ook gedacht in mogelijkheden, ondersteund en mee geadviseerd toen het spannend werd.

We leven in een samenleving die steeds vraagt om bijsturen, meebewegen en onze visie en missie steeds langs de lat te leggen van datgene wat er om ons heen van ons gevraagd wordt. De rol van kleine musea zal de komende jaren veranderen van meer collectiegericht naar participerende organisatie middenin de samenleving.

Dat vraagt om alertheid, improvisatievermogen, creativiteit, inzicht en vertrouwen. Vooral ook humor en blijven lachen samen is essentieel. We kijken naar elkaar om, gunnen elkaar veel (ook buiten onze eigen organisatie) en proberen steeds vanuit mogelijkheden te denken en handelen.

Doetinchem is een plezierige, levendige gemeente waarin de inwoners trots zijn op en blij zijn met de stad en de regio. Dat is een goede basis om in 2024 weer samen de schouders eronder te zetten. Mijn zesde jaar als directeur van deze Stichting was eentje van spannende tijden, vele uren maken en meer dan tevreden zijn op het mooie resultaat. Voor 2024 gaan we het museum deel een upgrade geven, het tweede deel van de verbouwingsplannen die we hebben. Dat zal ook weer veel van ons vragen & ons weer veel brengen.

Dus heel graag tot in 2024 !

Met een vrolijke HIP groet, ook namens het bestuur

Esther Ruesen
Directeur

COLOFON

Redactie: Esther Ruesen

Inhoudelijke bijdrage: Ardi Derksen, Henny Bergsma, Dick de Waard en Esther Ruesen

Foto's: eigen bezit

Maart 2024

Stichting Stadsmuseum Doetinchem

Burgemeester van Nispenstraat 2

7001 BS Doetinchem

mail: info@stadsmuseumdoetinchem.nl | info@vvvdoetinchem.nl

website: www.stadsmuseumdoetinchem.nl | www.vvvdoetinchem.nl

Kvk: 41048437

BTW: NL.805997428.B01

BANK: 11 52 59 643

IBAN: NL26RABO0115259643 | telefoonnummer: 0314- 33 55 57

